

॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता — पद पाठः

षष्ठकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः

सोममन्त्रब्राह्मणनिरूपणं

ॐ नमः परमात्मने । श्री गुरुभ्यो नमः । हरिः ॐ

इन्द्रः । वृत्राय । वज्रम् । उदिति । अयच्छत् । सः । वृत्रः । वज्रात् । उद्यतादित्युत—यतात् ।
अबिभेत् । सः । अब्रवीत् । मा । मे । प्रेति । हाः । अस्ति । वै । इदम् । मयि । वीर्यम् । तत् ।
ते । प्रेति । दास्यामि । इति । तस्मै । उक्थ्यम् । प्रेति । अयच्छत् । तस्मै । द्वितीयम् । उदिति ।
अयच्छत् । सः । अब्रवीत् । मा । मे । प्रेति । हाः । अस्ति । वै । इदम् । मयि । वीर्यम् । तत् ।
ते । प्रेति । दास्यामि । इति । १ (५०) ॥ [१] ॥ तस्मै । उक्थ्यम् । एव । प्रेति । अयच्छत् ।
तस्मै । तृतीयम् । उदिति । अयच्छत् । तम् । विष्णुः । अन्विति । अतिष्ठत् । जहि । इति । सः ।
अब्रवीत् । मा । मे । प्रेति । हाः । अस्ति । वै । इदम् । मयि । वीर्यम् । तत् । ते । प्रेति । दास्यामि ।
इति । तस्मै । उक्थ्यम् । एव । प्रेति । अयच्छत् । तम् । निर्मायमिति निः—मायम् । भूतम् ।
अहन्न । यज्ञः । हि । तस्य । माया । आसीत् । यत् । उक्थ्यः । गृह्यते । इन्द्रियम् । एव । २
(५०) ॥ [२] ॥ तत् । वीर्यम् । यजमानः । भ्रातृव्यस्य । वृद्धे । इन्द्राय । त्वा । बृहद्वत् इति
बृहत्—वते । वयस्वते । इति । आह । इन्द्राय । हि । सः । तम् । प्रेति । अयच्छत् । तस्मै । त्वा ।
विष्णवे । त्वा । इति । आह । यत् । एव । विष्णुः । अन्वतिष्ठतेत्यनु—अतिष्ठत् । जहि । इति ।
तस्मात् । विष्णुम् । अन्वाभजतीत्यनु—आभजति । त्रिः । निरिति । गृह्णाति । त्रिः । हि । सः ।
तम् । तस्मै । प्रेति । अयच्छत् । एषः । ते । योनिः । पुनर्हविरिति पुनः—हविः । असि । इति ।
आह । पुनःपुनरिति पुनः—पुनः । ३ (५०) ॥ [३] ॥ हि । अस्मात् । निर्गृह्णातीति निः—

गृह्णाति। चख्षुः। वै। एतत्। यज्ञस्य। यत्। उक्थ्यः। तस्मात्। उक्थ्यम्। हुतम्। सोमाः।
 अन्वायन्तीत्यनु—आयन्ति। तस्मात्। आत्मा। चख्षुः। अन्विति। एति। तस्मात्। एकम्।
 यन्तम्। बहवः। अन्विति। यन्ति। तस्मात्। एकः। बहूनाम्। भद्रः। भवति। तस्मात्। एकः।
 बह्वीः। जायाः। विन्दते। यदि। कामयेत। अदध्वर्युः। आत्मानम्। यज्ञयशसेनेति यज्ञ—यश-
 सेन। अर्पयेयम्। इति। अन्तरा। आहवनीयमित्या—हवनीयम्। च। हविर्द्धानमिति हविः—
 धानम्। च। तिष्ठन्न। अवेति। नयेत्। ४ (५०) ॥ [४] ॥ आत्मानम्। एव। यज्ञयशसेनेति
 यज्ञ—यशसेन। अर्पयति। यदि। कामयेत। यजमानम्। यज्ञयशसेनेति यज्ञ—यशसेन। अर्प-
 येयम्। इति। अन्तरा। सदोहविर्द्धाने इति सदः—हविर्द्धाने। तिष्ठन्न। अवेति। नयेत्। यज-
 मानम्। एव। यज्ञयशसेनेति यज्ञ—यशसेन। अर्पयति। यदि। कामयेत। सदस्यान्। यज्ञ-
 यशसेनेति यज्ञ—यशसेन। अर्पयेयम्। इति। सदः। आलभ्येत्या—लभ्य। अवेति। नयेत्।
 सदस्यान्। एव। यज्ञयशसेनेति यज्ञ—यशसेन। अर्पयति ॥ [५] ॥

(इतीन्द्रियमेव पुनःपुन नयेत् त्रयस्त्रिंशच्च)

॥ १ ॥

★

आयुः। वै। एतत्। यज्ञस्य। यत्। ध्रुवः। उत्तम इत्युत्—तमः। ग्रहाणाम्। गृह्यते।
 तस्मात्। आयुः। प्राणानामिति प्र—अनानाम्। उत्तममित्युत्—तमम्। मूर्द्धानम्। दिवः।
 अरतिम्। पृथिव्याः। इति। आह। मूर्द्धानम्। एव। एनम्। समानानाम्। करोति। वैश्वानरम्।
 ऋताय। जातम्। अग्निम्। इति। आह। वैश्वानरम्। हि। देवतया। आयुः। उभयतौवैश्वा-
 नर इत्युभयतः—वैश्वानरः। गृह्यते। तस्मात्। उभयतः। प्राणा इति प्र—अनाः। अधस्तात्।
 च। उपरिष्ठात्। च। अर्द्धिनः। अन्ये। ग्रहाः। गृह्यन्ते। अर्द्धी। ध्रुवः। तस्मात्। ६ (५०)
 ॥ [६] ॥ अर्द्धी। अवाङ्। प्राण इति प्र—अनः। अन्येषाम्। प्राणानामिति प्र—अनानाम्।
 उपोस इत्युप—उप्ते। अन्ये। ग्रहाः। साद्यन्ते। अनुपोस इत्यनुप—उप्ते। ध्रुवः। तस्मात्।
 अश्वा। अन्याः। प्रजा इति प्र—जाः। प्रतितिष्ठन्तीति प्रति—तिष्ठन्ति। मा३सेन। अन्याः।
 असुराः। वै। उत्तरत इत्युत्—तरतः। पृथिवीम्। पर्याचिकीर्षन्निति परि—आचिकीर्षन्न।
 ताम्। देवाः। ध्रुवेण। अदृहन्न। तत्। ध्रुवस्य। ध्रुवत्वमिति ध्रुव—त्वम्। यत्। ध्रुवः। उत्तरत

इत्यु॒त—त॒रतः॑ । सा॒द्यते॑ । धृ॒त्यै॑ । आ॒युः । वै । ए॒तत् । य॒ज्ञस्य॑ । यत् । ध्रु॒वः । आ॒त्मा । हो॒ता ।
यत् । हो॒तृ॒च॒म॒स इति॑ हो॒तृ—च॒म॒से । ध्रु॒वम् । अ॒व॒न॒य॒तीत्य॑व—न॒यति॑ । आ॒त्म॒न्न । ए॒व । य॒ज्ञस्य॑ ।
७ (५०) ॥ [७] ॥ आ॒युः । द॒धा॒ति । पु॒रस्ता॑त् । उ॒क्थ॑स्य । अ॒व॒नी॒य इत्य॑व—नी॒यः । इति॑ ।
आ॒हुः । पु॒रस्ता॑त् । हि । आ॒युषः॑ । भु॒ङ्क्ते । म॒द्ध्य॑तः । अ॒व॒नी॒य इत्य॑व—नी॒यः । इति॑ । आ॒हुः ।
म॒द्ध्य॑मे॒न । हि । आ॒युषः॑ । भु॒ङ्क्ते । उ॒त्तरा॑र्द्ध इत्यु॒त्तर—अ॒र्द्धे । अ॒व॒नी॒य इत्य॑व—नी॒यः । इति॑ ।
आ॒हुः । उ॒त्तमे॑नेत्यु॒त—त॒मे॒न । हि । आ॒युषः॑ । भु॒ङ्क्ते । वै॒श्वदे॒व्यामि॑ति॒ वैश्व—दे॒व्याम् । ऋ॒चि ।
श॒स्य॑मा॒नायाम् । अ॒वेति॑ । न॒यति॑ । वै॒श्वदे॒व्य इति॑ वै॒श्व—दे॒व्यः । वै । प्र॒जा इति॑ प्र—जाः । प्र॒जा—
स्वि॑ति॒ प्र—जा॑सु । ए॒व । आ॒युः । द॒धा॒ति ॥ [८] ॥

(ध्रुवस्तस्मा देव यज्ञस्यै कान्नचत्वारिंशच्च)

॥ २ ॥

★

य॒ज्ञे॒न । वै । दे॒वाः । सु॒व॒र्गमि॑ति॒ सुवः—ग॒म् । लो॒कम् । आ॒य॒न्न । ते । अ॒म॒न्य॒न्त । म॒नु॒ष्याः ।
नः । अ॒न्वा॒भवि॑ष्यन्तीत्य॒नु—आ॒भवि॑ष्यन्ति । इति॑ । ते । स॒व्व॒थ्स॒रेणे॑ति॒ सं—व॒थ्स॒रेण॑ । यो॒प—
यि॒त्वा । सु॒व॒र्गमि॑ति॒ सुवः—ग॒म् । लो॒कम् । आ॒य॒न्न । तम् । ऋ॒ष॒यः । ऋ॒तु॒ग्र॒हैरि॑त्यु॒त—ग्र॒हैः ।
ए॒व । अ॒नु । प्रे॒ति । अ॒जा॒न॒न्न । यत् । ऋ॒तु॒ग्र॒हा इत्यु॑त—ग्र॒हाः । गृ॒ह्यन्ते॑ । सु॒व॒र्गस्ये॑ति॒ सुवः—
ग॒स्य॑ । लो॒कस्य॑ । प्र॒ज्ञा॑त्या इति॒ प्र—ज्ञा॑त्यै । द्वा॒द॒श । गृ॒ह्यन्ते॑ । द्वा॒द॒श । मा॒साः । स॒व्व॒थ्स॒र
इति॑ सं—व॒थ्स॒रः । स॒व्व॒थ्स॒रस्ये॑ति॒ सं—व॒थ्स॒रस्य॑ । प्र॒ज्ञा॑त्या इति॒ प्र—ज्ञा॑त्यै । स॒ह । प्र॒थ॒मौ ।
गृ॒ह्येते॑ इति॑ । स॒ह । उ॒त्त॒मा॒वि॒त्यु॒त—त॒मौ । तस्मा॑त् । द्वौ॒द्वा॒वि॒ति॒ द्वौ—द्वौ । ऋ॒तू इति॑ । उ॒भ—
य॒तो॒मु॒खमि॑त्यु॒भय॑तः—मु॒खम् । ऋ॒तु॒पा॒त्रमि॑त्यु॒त—पा॒त्रम् । भ॒वति॑ । कः । ९ (५०) ॥ [९] ॥
हि । तत् । वे॒द । य॒तः । ऋ॒तूना॑म् । मु॒खम् । ऋ॒तूना॑ । प्रे॒ति । इ॒ष्य । इति॑ । षट् । कृ॒त्वः । आ॒ह ।
षट् । वै । ऋ॒त॒वः । ऋ॒तून् । ए॒व । प्री॒णा॒ति । ऋ॒तु॒भि॒रि॑त्यु॒त—भिः । इति॑ । च॒तुः । च॒तु॒ष्प॒द इति॑
च॒तुः—प॒दः । ए॒व । प॒शून् । प्री॒णा॒ति । द्विः । पु॒नः । ऋ॒तूना॑ । आ॒ह । द्वि॒प॒द इति॑ द्वि—प॒दः ।
ए॒व । प्री॒णा॒ति । ऋ॒तूना॑ । प्रे॒ति । इ॒ष्य । इति॑ । षट् । कृ॒त्वः । आ॒ह । ऋ॒तु॒भि॒रि॑त्यु॒त—भिः । इति॑ ।
च॒तुः । तस्मा॑त् । च॒तु॒ष्पा॒द इति॑ च॒तुः—पा॒दः । प॒श॒वः । ऋ॒तून् । उ॒पेति॑ । जी॒व॒न्ति । द्विः । १०
(५०) ॥ [१०] ॥ पु॒नः । ऋ॒तूना॑ । आ॒ह । तस्मा॑त् । द्वि॒पा॒द इति॑ द्वि—पा॒दः । च॒तु॒ष्प॒द इति॑

चतुः—पदः । पशून् । उपेति । जीवन्ति । ऋतुना । प्रेति । इष्य । इति । षट् । कृत्वः । आह । ऋतु-
भिरित्यूतु—भिः । इति । चतुः । द्विः । पुनः । ऋतुना । आह । आक्रमणमित्या—क्रमणम् । एव ।
तत् । सेतुम् । यजमानः । कुरुते । सुवर्गस्येति सुवः—गस्य । लोकस्य । समष्ट्या इति सं—अष्ट्यै ।
न । अन्यः । अन्यम् । अनु । प्रेति । पद्येत् । यत् । अन्यः । अन्यम् । अनुप्रपद्येतेत्यनु—प्रपद्येत् ।
ऋतुः । ऋतुम् । अनु । प्रेति । पद्येत् । ऋतवः । मोहुकाः । स्युः । ११ (५०) ॥ [११] ॥ प्रसि-
द्धमिति प्र—सिद्धम् । एव । अदध्वर्युः । दख्विणेन । प्रेति । पद्यते । प्रसिद्धमिति प्र—सिद्धम् ।
प्रतिप्रस्थातेति प्रति—प्रस्थाता । उत्तरेणेत्युत्—तरेण । तस्मात् । आदित्यः । षट् । मासः ।
दख्विणेन । एति । षट् । उत्तरेणेत्युत्—तरेण । उपयामगृहीत इत्युपयाम—गृहीतः । असि ।
स॒स॒सर्प॒ इति सं—सर्पः । असि । अ॒ह॒स्पत्यायेत्य॒हः—पत्याय । त्वा । इति । आह । अस्ति ।
त्रयोदश इति त्रयः—दशः । मासः । इति । आहुः । तम् । एव । तत् । प्रीणाति ॥ [१२] ॥

(को जीवन्ति द्विः स्युश्चतुस्त्रिंशच्च)

॥ ३ ॥

★

सुवर्गायेति सुवः—गाय । वै । एते । लोकाय । गृह्यन्ते । यत् । ऋतुग्रहा इत्यृतु—ग्रहाः ।
ज्योतिः । इन्द्राग्नी इतीन्द्र—अग्नी । यत् । ऐन्द्राग्नमित्यैन्द्र—अग्नम् । ऋतुपात्रेणेत्यूतु—पात्रेण ।
गृह्णाति । ज्योतिः । एव । अस्मै । उपरिष्ठात् । दधाति । सुवर्गसेति सुवः—गस्य । लोकस्य । अनु-
ख्यात्या इत्यनु—ख्यात्यै । ओजोभृतावित्योजः—भृतौ । वै । एतौ । देवानाम् । यत् । इन्द्राग्नी
इतीन्द्र—अग्नी । यत् । ऐन्द्राग्न इत्यैन्द्र—अग्नः । गृह्यते । ओजः । एव । अवेति । रुन्धे । वैश्वदे-
वमिति वैश्व—देवम् । शुक्रपात्रेणेति शुक्र—पात्रेण । गृह्णाति । वैश्वदेव्य इति वैश्व—देव्यः । वै ।
प्रजा इति प्र—जाः । असौ । आदित्यः । शुक्रः । यत् । वैश्वदेवमिति वैश्व—देवम् । शुक्रपात्रेणेति
शुक्र—पात्रेण । गृह्णाति । तस्मात् । असौ । आदित्यः । १३ (५०) ॥ [१३] ॥ सर्वौ । प्रजा
इति प्र—जाः । प्रत्यङ् । उदिति । एति । तस्मात् । सर्वः । एव । मन्यते । माम् । प्रति । उदिति ।
अगात् । इति । वैश्वदेवमिति वैश्व—देवम् । शुक्रपात्रेणेति शुक्र—पात्रेण । गृह्णाति । वैश्वदेव्य इति
वैश्व—देव्यः । वै । प्रजा इति प्र—जाः । तेजः । शुक्रः । यत् । वैश्वदेवमिति वैश्व—देवम् । शुक्र-
पात्रेणेति शुक्र—पात्रेण । गृह्णाति । प्रजास्विति प्र—जासु । एव । तेजः । दधाति ॥ [१४] ॥

(तस्मादसावादित्य स्त्रिंशच्च)

॥ ४ ॥

★

इन्द्रः । मरुद्भिरिति मरुत्—भिः । साव्विद्येनेति सां—विद्येन । माबद्धन्दिने । सर्वने । वृत्रम् ।
अहन्न । यत् । माबद्धन्दिने । सर्वने । मरुत्वतीयाः । गृह्यन्ते । वार्त्रेघ्ना इति वार्त्रे—घ्नाः । एव । ते ।
यजमानस्य । गृह्यन्ते । तस्य । वृत्रम् । जघुषः । ऋतवः । अमुह्यन्न । सः । ऋतुपात्रेणेत्यृतु—
पात्रेण । मरुत्वतीयान् । अगृह्णात् । ततः । वै । सः । ऋतून् । प्रेति । अजानात् । यत् । ऋतुपा—
त्रेणेत्यृतु—पात्रेण । मरुत्वतीयाः । गृह्यन्ते । ऋतूनाम् । प्रज्ञात्या इति प्र—ज्ञात्यै । वज्रम् । वै ।
एतम् । यजमानः । भ्रातृव्याय । प्रेति । हरति । यत् । मरुत्वतीयाः । उदिति । एव । प्रथमेन ।
१५ (५०) ॥ [१५] ॥ यच्छति । प्रेति । हरति । द्वितीयेन । स्तृणुते । तृतीयेन । आयुधम् । वै ।
एतत् । यजमानः । समिति । कुरुते । यत् । मरुत्वतीयाः । धनुः । एव । प्रथमः । ज्या । द्वितीयः ।
इषुः । तृतीयः । प्रतीति । एव । प्रथमेन । धत्ते । वीति । सृजति । द्वितीयेन । विद्धति । तृतीयेन ।
इन्द्रः । वृत्रम् । हत्वा । पराम् । परावतमिति परा—वतम् । अगच्छत् । अपेति । अराधम् । इति ।
मन्यमानः । सः । हरितः । अभवत् । सः । एतान् । मरुत्वतीयान् । आत्मस्पर्णानित्यात्म—
स्पर्णान् । अपश्यत् । तान् । अगृह्णीत् । १६ (५०) ॥ [१६] ॥ प्राणमिति प्र—अनम् । एव ।
प्रथमेन । अस्पृणुत् । अपानमित्यप—अनम् । द्वितीयेन । आत्मानम् । तृतीयेन । आत्मस्प—
र्णा इत्यात्म—स्पर्णाः । वै । एते । यजमानस्य । गृह्यन्ते । यत् । मरुत्वतीयाः । प्राणमिति
प्र—अनम् । एव । प्रथमेन । स्पृणुते । अपानमित्यप—अनम् । द्वितीयेन । आत्मानम् । तृती—
येन । इन्द्रः । वृत्रम् । अहन्न । तम् । देवाः । अब्रुवन्न । महान् । वै । अयम् । अभूत् । यः ।
वृत्रम् । अवधीत् । इति । तत् । महेन्द्रस्येति महा—इन्द्रस्य । महेन्द्रत्वमिति महेन्द्र—त्वम् । सः ।
एतम् । महेन्द्रमिति माहा—इन्द्रम् । उद्धारमित्युत्—हारम् । उदिति । अहरत् । वृत्रम् । हत्वा ।
अन्यासु । देवतासु । अधीति । यत् । माहेन्द्र इति माहा—इन्द्रः । गृह्यते । उद्धारमित्युत्—
हारम् । एव । तम् । यजमानः । उदिति । हरते । अन्यासु । प्रजास्विति प्र—जासु । अधीति ।
शुक्रपात्रेणेति शुक्र—पात्रेण । गृह्णाति । यजमानदेवत्य इति यजमान—देवत्यः । वै । माहेन्द्र

इति॑ माहा—इन्द्रः॑ । तेजः॑ । शुक्रः॑ । यत् । माहेन्द्रमिति॑ माहा—इन्द्रम् । शुक्रपात्रेणेति॑ शुक्र—
पात्रेण॑ । गृह्णाति॑ । यजमाने॑ । ए॒व । तेजः॑ । दधाति॑ ॥ [१७] ॥

(प्रथमेनां गृहीत देवतास्व षाविंशतिश्च)

॥ ५ ॥

★

अदितिः॑ । पुत्रकामेति॑ पुत्र—कामा॑ । सा॒बुद्धेभ्यः॑ । दे॒वेभ्यः॑ । ब्रह्मौदनमिति॑ ब्रह्म—ओदनम् ।
अप॒चत् । तस्यै॑ । उ॒च्छेष॑णमित्युत्—शेषणम् । अ॒दुः । तत् । प्रेति॑ । अ॒ज्ञात् । सा । रेतः॑ ।
अ॒धत्त॑ । तस्यै॑ । च॒त्वारः॑ । आ॒दि॒त्याः । अ॒जाय॑न्त । सा । द्वितीयम् । अप॒चत् । सा । अ॒मन्य॑त् ।
उ॒च्छेष॑णादित्युत्—शेषणात् । मे । इमे । अ॒ज्ञत् । यत् । अ॒ग्रे । प्रा॒शिष्या॑मीति॑ प्र—अ॒शिष्या॑मि ।
इतः॑ । मे । वसी॑या॒सः । ज॒निष्य॑न्ते । इति॑ । सा । अ॒ग्रे । प्रेति॑ । अ॒ज्ञात् । सा । रेतः॑ । अ॒धत्त॑ ।
तस्यै॑ । व्य॒द्धमिति॑ वि—ऋद्धम् । आ॒ण्डम् । अ॒जाय॑त् । सा । आ॒दि॒त्येभ्यः॑ । ए॒व । १८ (५०)
॥ [१८] ॥ तृतीयम् । अप॒चत् । भो॒गाय॑ । मे । इ॒दम् । श्रान्त॑म् । अ॒स्तु । इति॑ । ते । अ॒ब्रुव॑न् ।
वर॑म् । वृ॒णाम॑है । यः । अतः॑ । जाया॑तै । अ॒स्माक॑म् । सः । ए॒कः । अ॒सत् । यः । अ॒स्य । प्र॒जा॒या॒मिति॑ प्र—जाया॑म् । ऋ॒द्ध्या॑तै । अ॒स्माक॑म् । भो॒गाय॑ । भ॒वात् । इति॑ । ततः॑ । वि॒वस्वा॑न् ।
आ॒दि॒त्यः । अ॒जाय॑त् । तस्य॑ । वै । इ॒यम् । प्र॒जेति॑ प्र—जा । यत् । म॒नुष्याः॑ । तासु॑ । ए॒कः ।
ए॒व । ऋ॒द्धः । यः । यज॑ते । सः । दे॒वाना॑म् । भो॒गाय॑ । भ॒वति॑ । दे॒वाः । वै । य॒ज्ञात् । १९ (५०)
॥ [१९] ॥ रु॒द्रम् । अ॒न्तः । आ॒यन् । सः । आ॒दि॒त्यान् । अ॒न्वाक्रम॑तेत्यनु—आक्रमत् । ते ।
द्वि॒दे॒वत्या॑निति॑ द्वि—दे॒वत्या॑न् । प्रेति॑ । अप॒द्यन्त॑ । तान् । न । प्रति॑ । प्रेति॑ । अ॒यच्छ॑न् । तस्मा॑त् ।
अपी॑ति । व॒द्धम् । प्र॒पन्न॑मिति॑ प्र—प॒न्नम् । न । प्रति॑ । प्रेति॑ । य॒च्छन्ति॑ । तस्मा॑त् । द्वि॒दे॒व॒त्येभ्य॑ इति॑ द्वि—दे॒वत्ये॑भ्यः । आ॒दि॒त्यः । नि॒रिति॑ । गृह्य॑ते । यत् । उ॒च्छेष॑णादित्युत्—शेषणात् ।
अजा॑यन्त । तस्मा॑त् । उ॒च्छेष॑णादित्युत्—शेषणात् । गृह्य॑ते । ति॒सृभि॑रिति॑ ति॒सृ—भिः । ऋ॒ग्भि॒रित्यृक्—भिः । गृह्णा॑ति । मा॒ता । पि॒ता । पु॒त्रः । तत् । ए॒व । तत् । मि॒थुन॑म् । उ॒ल्बम् । गर्भः॑ ।
ज॒रायु॑ । तत् । ए॒व । तत् । २० (५०) ॥ [२०] ॥ मि॒थुन॑म् । प॒शवः॑ । वै । ए॒ते । यत् । आ॒दि॒त्यः ।
ऊ॒र्कः । दधि॑ । द॒ध्ना । म॒द्धतः॑ । श्री॒णाति॑ । ऊ॒र्जम् । ए॒व । प॒शूना॑म् । म॒द्धतः॑ । दधा॑ति ।
श्र॒तात॑ङ्घ्येनेति॑ श्र॒त—आ॒तङ्घ्ये॑न । मे॒द्ध॒त्वायेति॑ मे॒द्ध—त्वाय॑ । तस्मा॑त् । आ॒मा । प॒क्वम् । दु॒हे ।

प॒शवः॑ । वै । ए॒ते । यत् । आ॒दि॒त्यः । प॒रि॒श्रि॒त्येति॑ परि—श्रि॒त्य । गृ॒ह्णा॒ति । प॒रि॒रु॒द्धेति॑ प्रति—
रु॒द्धे । ए॒व । अ॒स्मै । प॒शून् । गृ॒ह्णा॒ति । प॒शवः॑ । वै । ए॒ते । यत् । आ॒दि॒त्यः । ए॒षः । रु॒द्रः । यत् ।
अ॒ग्निः । प॒रि॒श्रि॒त्येति॑ परि—श्रि॒त्य । गृ॒ह्णा॒ति । रु॒द्रात् । ए॒व । प॒शून् । अ॒न्तः । द॒धा॒ति । २१ (५०)
॥ [२१] ॥ ए॒षः । वै । वि॒वस्वा॒न् । आ॒दि॒त्यः । यत् । उ॒पा॒शु॒सर्व॑न् इत्यु॒पा॒शु—सर्व॑नः । सः ।
ए॒तम् । ए॒व । सो॒मपी॒थमि॑ति सोम—पी॒थम् । प॒रीति॑ । श॒ये । ए॒ति । तृ॒तीय॒सव॑नादि॒ति तृ॒तीय—
स॒वना॑त् । वि॒वस्वः । आ॒दि॒त्य । ए॒षः । ते । सो॒मपी॒थ इति॑ सोम—पी॒थः । इति॑ । आ॒ह । वि॒व—
स्व॒न्तम् । ए॒व । आ॒दि॒त्यम् । सो॒मपी॒थेने॑ति सोम—पी॒थेन॑ । स॒मिति॑ । अ॒र्द्ध॒यति॑ । या । दि॒व्या ।
वृ॒ष्टिः । तया॑ । त्वा । श्री॒णामि॑ । इति॑ । वृ॒ष्टि॒काम॑स्येति वृ॒ष्टि—का॒मस्य॑ । श्री॒णीया॑त् । वृ॒ष्टिम् ।
ए॒व । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे । यदि॑ । ता॒जक् । प्र॒स्कन्दे॑दि॒ति प्र—स्क॑न्देत् । व॒र्षुकः॑ । प॒र्जन्यः॑ । स्या॒त् ।
यदि॑ । चि॒रम् । अ॒वर्षु॑कः । न । सा॒द॒यति॑ । अ॒सन्ना॑त् । हि । प्र॒जा इति॑ प्र—जाः । प्र॒जाय॑न्त इति॑
प्र—जाय॑न्ते । न । अ॒न्वि॒ति । व॒षट् । क॒रोति॑ । यत् । अ॒नु॒व॒ष॒ङ्कुर्या॑दि॒त्यनु—व॒ष॒ङ्कुर्या॑त् । रु॒द्रम् ।
प्र॒जा इति॑ प्र—जाः । अ॒न्व॒व॒सृजे॑दि॒त्यनु—अ॒व॒सृजे॑त् । न । हु॒त्वा । अ॒न्वि॒ति । ई॒र्ष्वेत् । यत् ।
अ॒न्वी॒र्ष्वेते॑त्यनु—ई॒र्ष्वेत् । च॒र्षुः । अ॒स्य । प्र॒मायु॑कमि॒ति प्र—मा॑युकम् । स्या॒त् । तस्मा॑त् ।
न । अ॒न्वी॒र्ष्व इत्यनु॑—ई॒र्ष्वः ॥ [२२] ॥

(ए॒व य॒ज्ञा ज॒रायु॑ तदे॒व तद॑ न्तर्द॒धाति॑ न स॒प्तविं॑शतिश्च)

॥ ६ ॥

★

अ॒न्तर्या॑मपा॒त्रेणे॑त्य॒न्तर्या॑म—पा॒त्रेण॑ । सा॒वि॒त्रम् । आ॒ग्र॒य॒णात् । गृ॒ह्णा॒ति । प्र॒जाप॑तिरि॒ति
प्र॒जा—प॑तिः । वै । ए॒षः । यत् । आ॒ग्र॒य॒णः । प्र॒जाना॑मि॒ति प्र—जा॑नाम् । प्र॒जन॑नायेति॑ प्र—
ज॒न॑नाय । न । सा॒द॒यति॑ । अ॒सन्ना॑त् । हि । प्र॒जा इति॑ प्र—जाः । प्र॒जाय॑न्त इति॑ प्र—जाय॑न्ते ।
न । अ॒न्वि॒ति । व॒षट् । क॒रोति॑ । यत् । अ॒नु॒व॒ष॒ङ्कुर्या॑दि॒त्यनु—व॒ष॒ङ्कुर्या॑त् । रु॒द्रम् । प्र॒जा इति॑
प्र—जाः । अ॒न्व॒व॒सृजे॑दि॒त्यनु—अ॒व॒सृजे॑त् । ए॒षः । वै । गा॒य॒त्रः । दे॒वाना॑म् । यत् । स॒वि॒ता ।
ए॒षः । गा॒य॒त्रियै॑ । लो॒के । गृ॒ह्यते॑ । यत् । आ॒ग्र॒य॒णः । यत् । अ॒न्तर्या॑मपा॒त्रेणे॑त्य॒न्तर्या॑म—पा॒त्रेण॑ ।
सा॒वि॒त्रम् । आ॒ग्र॒य॒णात् । गृ॒ह्णा॒ति । स्वा॒त् । ए॒व । ए॒नम् । यो॒नैः । नि॒रिति॑ । गृ॒ह्णा॒ति । वि॒श्वे॑ । २३
(५०) ॥ [२३] ॥ दे॒वाः । तृ॒तीय॑म् । स॒र्व॑नम् । न । उ॒दि॒ति । अ॒यच्छ॑न् । ते । स॒वि॒तार॑म् । प्रा॒त-

स्सवनभागमिति प्रातस्सवन—भागम्। सन्तम्। तृतीयसवनमिति तृतीय—सवनम्। अभि।
 परीति। अनयन्न। ततः। वै। ते। तृतीयम्। सवनम्। उदिति। अयच्छन्न। यत्। तृतीयस-
 वन इति तृतीय—सवने। सावित्रः। गृह्यते। तृतीयस्य। सवनस्य। उद्यत्या इत्युत्—यत्यै।
 सवितृपात्रेणेति सवितृ—पात्रेण। वैश्वदेवमिति वैश्व—देवम्। कलशात्। गृह्णाति। वैश्वदेव्य इति
 वैश्व—देव्यः। वै। प्रजा इति प्र—जाः। वैश्वदेव इति वैश्व—देवः। कलशः। सविता। प्रसवाना-
 मिति प्र—सवानाम्। ईशे। यत्। सवितृपात्रेणेति सवितृ—पात्रेण। वैश्वदेवमिति वैश्व—देवम्।
 कलशात्। गृह्णाति। सवितृप्रसूत इति सवितृ—प्रसूतः। एव। अस्मै। प्रजा इति प्र—जाः।
 प्रेति। २४ (५०) ॥ [२४] ॥ जनयति। सोमे। सोमम्। अभीति। गृह्णाति। रेतः। एव। तत्।
 दधाति। सुशर्मेति सु—शर्मा। असि। सुप्रतिष्ठान इति सु—प्रतिष्ठानः। इति। आह। सोमे।
 हि। सोमम्। अभिगृह्णातीत्यभि—गृह्णाति। प्रतिष्ठित्या इति प्रति—स्थित्यै। एतस्मिन्न। वै।
 अपीति। ग्रहे। मनुष्येभ्यः। देवेभ्यः। पितृभ्य इति पितृ—भ्यः। क्रियते। सुशर्मेति सु—शर्मा।
 असि। सुप्रतिष्ठान इति सु—प्रतिष्ठानः। इति। आह। मनुष्येभ्यः। एव। एतेन। करोति। बृहत्।
 इति। आह। देवेभ्यः। एव। एतेन। करोति। नमः। इति। आह। पितृभ्य इति पितृ—भ्यः।
 एव। एतेन। करोति। एतावतीः। वै। देवताः। ताभ्यः। एव। एनम्। सर्वाभ्यः। गृह्णाति।
 एषः। ते। योनिः। विश्वेभ्यः। त्वा। देवेभ्यः। इति। आह। वैश्वदेव इति वैश्व—देवः। हि।
 एषः ॥ [२५] ॥

(विश्वे प्र पितृभ्य एवैतेन करोत्ये कान्नविंशतिश्च)

॥ ७ ॥

★

प्राण इति प्र—अनः। वै। एषः। यत्। उपांशुरित्युप—अंशुः। यत्। उपांशुपात्रेणे-
 त्युपांशु—पात्रेण। प्रथमः। च। उत्तम इत्युत्—तमः। च। ग्रहौ। गृह्येते इति। प्राणमिति
 प्र—अनम्। एव। अन्विति। प्रयन्तीति प्र—यन्ति। प्राणमिति प्र—अनम्। अनु। उदिति।
 यन्ति। प्रजापतिरिति प्रजा—पतिः। वै। एषः। यत्। आग्रयणः। प्राण इति प्र—अनः। उपांशु-
 शुरित्युप—अंशुः। पत्नीः। प्रजा इति प्र—जाः। प्रेति। जनयन्ति। यत्। उपांशुपात्रेणे-
 त्युपांशु—पात्रेण। पत्नीवतमिति पत्नी—वतम्। आग्रयणात्। गृह्णाति। प्रजानामिति प्र—

जानाम्। प्रजननायेति प्र—जननाय। तस्मात्। प्राणमिति प्र—अनम्। प्रजा इति प्र—जाः।
 अनु। प्रेति। जायन्ते। देवाः। वै। इत इत इतीतः—इतः। पत्नीः। सुवर्गमिति सुवः—गम्।
 २६ (५०) ॥ [२६] ॥ लोकम्। अजिगाःसन्न। ते। सुवर्गमिति सुवः—गम्। लोकम्। न।
 प्रेति। अजानन्न। ते। एतम्। पालीवतमिति पाली—वतम्। अपश्यन्न। तम्। अगृह्णत। ततः।
 वै। ते। सुवर्गमिति सुवः—गम्। लोकम्। प्रेति। अजानन्न। यत्। पालीवत इति पाली—
 वतः। गृह्यते। सुवर्गस्येति सुवः—गस्य। लोकस्य। प्रज्ञात्या इति प्र—ज्ञात्यै। सः। सोमः।
 न। अतिष्ठत। स्त्रीभ्यः। गृह्यमाणः। तम्। घृतम्। वज्रम्। कृत्वा। अघ्नन्न। तम्। निरिन्द्रिय-
 मिति निः—इन्द्रियम्। भूतम्। अगृह्णन्न। तस्मात्। स्त्रियः। निरिन्द्रिया इति निः—इन्द्रियाः।
 अदायादीरित्यदाय—अदीः। अपीति। पापात्। पुंसः। उपस्तितरमित्युपस्ति—तरम्। २७
 (५०) ॥ [२७] ॥ वदन्ति। यत्। घृतेन। पालीवतमिति पाली—वतम्। श्रीणाति। वज्रेण।
 एव। एनम्। वशे। कृत्वा। गृह्णाति। उपयामगृहीत इत्युपयाम—गृहीतः। असि। इति। आह।
 इयम्। वै। उपयाम इत्युप—यामः। तस्मात्। इमाम्। प्रजा इति प्र—जाः। अनु। प्रेति।
 जायन्ते। बृहस्पतिसुतस्येति बृहस्पति—सुतस्य। ते। इति। आह। ब्रह्म। वै। देवानाम्। बृह-
 स्पतिः। ब्रह्मणा। एव। अस्मै। प्रजा इति प्र—जाः। प्रेति। जनयति। इन्द्रो इति। इति। आह।
 रेतः। वै। इन्दुः। रेतः। एव। तत्। दधाति। इन्द्रियाव इतीन्द्रिय—वः। इति। २८ (५०)
 ॥ [२८] ॥ आह। प्रजा इति प्र—जाः। वै। इन्द्रियम्। प्रजा इति प्र—जाः। एव। अस्मै। प्रेति।
 जनयति। अग्ना(३) इ*। इति। आह। अग्निः। वै। रेतोधा इति रेतः—धाः। पत्नीव इति पत्नी—
 वः। इति। आह। मिथुनत्वायेति मिथुन—त्वाय। सजूरिति स—जूः। देवेन। त्वष्टा। सोमम्।
 पिब। इति। आह। त्वष्टा। वै। पशूनाम्। मिथुनानाम्। रूपकृदिति रूप—कृत्। रूपम्। एव।
 पशुषु। दधाति। देवाः। वै। त्वष्टारम्। अजिघाःसन्न। सः। पत्नीः। प्रेति। अपद्यत। तम्।
 न। प्रति। प्रेति। अयच्छन्न। तस्मात्। अपीति। २९ (५०) ॥ [२९] ॥ वच्छ्यम्। प्रपन्नमिति
 प्र—पन्नम्। न। प्रति। प्रेति। यच्छन्ति। तस्मात्। पालीवत इति पाली—वते। त्वष्ट्रे। अपीति।
 गृह्यते। न। सादयति। असन्नात्। हि। प्रजा इति प्र—जाः। प्रजायन्त इति प्र—जायन्ते।
 न। अन्विति। वर्षट्। करोति। यत्। अनुवषट्कुर्यादित्यनु—वषट्कुर्यात्। रुद्रम्। प्रजा इति प्र—

जाः । अ॒न्वव॑सृजेदित्यनु—अव॑सृजेत् । यत् । न । अ॒नुव॑षड्कुर्यादित्यनु—व॑षड्कुर्यात् । अशान्तम् ।
अ॒ग्नी॒दित्य॑ग्नि—इत् । सोम॑म् । भ॒र्षये॑त् । उ॒पा॒श्रु॒धित्यु॑प—अ॒श्रु । अ॒न्विति॑ । व॑षट् । क॒रोति॑ ।
न । रु॒द्रम् । प्र॒जा इति॑ प्र—जाः । अ॒न्वव॑सृजतीत्यनु—अव॑सृजति । शान्तम् । अ॒ग्नी॒दित्य॑ग्नि—
इत् । सोम॑म् । भ॒र्षय॑ति । अ॒ग्नी॒दित्य॑ग्नि—इत् । नेष्टुः । उ॒प॒स्थ॒मित्यु॑प—स्थम् । एति॑ । सीद॑ । ३०
(५०) ॥ [३०] ॥ नेष्टुः । प॒त्नीम् । उ॒दान॑येत्युत्—आनय॑ । इति॑ । आ॒ह । अ॒ग्नी॒दित्य॑ग्नि—इत् ।
ए॒व । नेष्ट॑रि । रे॒तः । द॒धाति॑ । नेष्ट॑ । प॒त्नियाम् । उ॒द्गा॒त्रे॒त्युत्—गा॒त्रा । स॒मिति॑ । ख्या॒पय॑ति । प्र॒जा-
प॑तिरिति॑ प्र॒जा—प॒तिः । वै । ए॒षः । यत् । उ॒द्गा॒ते॒त्युत्—गा॒ता । प्र॒जाना॑मिति॑ प्र—जाना॑म् । प्र॒ज-
न॑नायेति॑ प्र—ज॒नना॑य । अ॒पः । उ॒प । प्रेति॑ । व॒र्तय॑ति । रे॒तः । ए॒व । तत् । सि॒ञ्चति॑ । ऊ॒रुणा॑ । उ॒प ।
प्रेति॑ । व॒र्तय॑ति । ऊ॒रुणा॑ । हि । रे॒तः । सि॒च्यते॑ । न॒ग्न॒ङ्कृत्येति॑ न॒ग्नम्—कृत्य॑ । ऊ॒रुम् । उ॒प । प्रेति॑ ।
व॒र्तय॑ति । य॒दा । हि । न॒ग्नः । ऊ॒रुः । भ॒वति॑ । अथ॑ । मि॒थुनी॑ । भ॒वतः॑ । अथ॑ । रे॒तः । सि॒च्यते॑ ।
अथ॑ । प्र॒जा इति॑ प्र—जाः । प्रेति॑ । जा॒यन्ते ॥ [३१] ॥

(पत्नीः सुवर्गं मुपस्तितर मिन्द्रियाव इत्य पिं सीद मिथुन्यं द्यौ च)

॥ ८ ॥

★

इन्द्रः । वृ॒त्रम् । अ॒ह॒न्न । तस्य॑ । शी॒रुष॑क॒पाल॑मिति॑ शी॒रुष॑—क॒पालम् । उ॒दिति॑ । औ॒ब्ज॒त् ।
सः । द्रो॒ण॒क॒ल॒श इति॑ द्रो॒ण—क॒ल॒शः । अ॒भ॒वत् । तस्मा॑त् । सोम॑ः । स॒मिति॑ । अ॒स्र॒वत् ।
सः । हा॒रि॒यो॒ज॒न इति॑ हा॒रि—यो॒ज॒नः । अ॒भ॒वत् । तम् । वी॒ति । अ॒चि॒कि॒त्स॒त् । जु॒ह॒वा॒नी(३) ।
मा । हौ॒षा(३)म् । इति॑ । सः । अ॒म॒न्य॒त् । यत् । हो॒ष्यामि॑ । आ॒मम् । हो॒ष्यामि॑ । यत् । न ।
हो॒ष्यामि॑ । य॒ज्ञ॒वे॒श॒स॒मिति॑ य॒ज्ञ—वे॒श॒सम् । क॒रि॒ष्यामि॑ । इति॑ । तम् । अ॒दि॒ध्र॒य॒त् । हो॒तुम् ।
सः । अ॒ग्निः । अ॒ब्र॒वीत् । न । म॒यि । आ॒मम् । हो॒ष्य॒सि । इति॑ । तम् । धा॒नाभिः॑ । अ॒श्री॒णात् ।
३२ (५०) ॥ [३२] ॥ तम् । श्रु॒तम् । भू॒तम् । अ॒जु॒होत् । यत् । धा॒नाभिः॑ । हा॒रि॒यो॒ज॒न॒मिति॑
हा॒रि—यो॒ज॒नम् । श्री॒णाति॑ । श्रु॒त॒त्वा॒येति॑ श्रु॒त—त्वा॒य । श्रु॒तम् । ए॒व । ए॒नम् । भू॒तम् । जु॒होति॑ ।
ब॒ह्वीभिः॑ । श्री॒णाति॑ । ए॒ता॒व॒तीः । ए॒व । अ॒स्य । अ॒मु॒ष्मि॒न्न । लो॒के । का॒म॒दु॒घा इति॑ का॒म—
दु॒घाः । भ॒वन्ति॑ । अथो॑ इति॑ । ख॒लु । आ॒हुः । ए॒ताः । वै । इन्द्र॑स्य । पृ॒श्न॒ज॒यः । का॒म॒दु॒घा इति॑
का॒म—दु॒घाः । यत् । हा॒रि॒यो॒ज॒नी॒रिति॑ हा॒रि—यो॒ज॒नीः । इति॑ । तस्मा॑त् । ब॒ह्वीभिः॑ । श्री॒णी॒यात् ।

ऋत्स्वामे इत्यृक्—सामे। वै। इन्द्रस्य। हरी इति। सोमपानाविति सोम—पानौ। तयोः। परि-
 धय इति परि—धयः। आधानमित्या—धानम्। यत्। अप्रहृत्येत्यप्र—हृत्य। परिधीनिति परि—
 धीन्। जुहुयात्। अन्तराधानाभ्यामित्यन्तः—आधानाभ्याम्। ३३ (५०) ॥ [३३] ॥ घासम्।
 प्रेति। यच्छेत्। प्रहृत्येति प्र—हृत्य। परिधीनिति परि—धीन्। जुहोति। निराधानाभ्यामिति
 निः—आधानाभ्याम्। एव। घासम्। प्रेति। यच्छति। उन्नेतेत्युत्—नेता। जुहोति। यातयामेति
 यात—यामा। इव। हि। एतरहि। अदध्वर्युः। स्वगाकृत इति स्वगा—कृतः। यत्। अदध्वर्युः।
 जुहुयात्। यथा। विमुक्तमिति वि—मुक्तम्। पुनः। युनक्ति। तादृक्। एव। तत्। शीरूषन्न।
 अधिनिधायेत्यधि—निधाय। जुहोति। शीरूषतः। हि। सः। समभवदिति सं—अभवत्। विक्र-
 म्येति वि—क्रम्य। जुहोति। विक्रम्येति वि—क्रम्य। हि। इन्द्रः। वृत्रम्। अहन्न। समृद्ध्या
 इति सम्—ऋद्ध्यै। पशवः। वै। हारियोजनीरिति हारि—योजनीः। यत्। संभिन्द्यादिति सं—
 भिन्द्यात्। अल्पाः। ३४ (५०) ॥ [३४] ॥ एनम्। पशवः। भुञ्जन्तः। उपेति। तिष्ठेरन्न। यत्।
 न। संभिन्द्यादिति सं—भिन्द्यात्। बहवः। एनम्। पशवः। अभुञ्जन्तः। उपेति। तिष्ठेरन्न।
 मनसा। समिति। बाधते। उभयम्। करोति। बहवः। एव। एनम्। पशवः। भुञ्जन्तः। उपेति।
 तिष्ठन्ते। उन्नेतरित्युत्—नेतरि। उपहवमित्युप—हवम्। इच्छन्ते। यः। एव। तत्र। सोमपीथ
 इति सोम—पीथः। तम्। एव। अवेति। रुन्धते। उत्तरवेद्यामित्युत्तर—वेद्याम्। नीति। वपति।
 पशवः। वै। उत्तरवेदिरित्युत्तर—वेदिः। पशवः। हारियोजनीरिति हारि—योजनीः। पशुषु।
 एव। पशून्। प्रतीति। स्थापयन्ति ॥ [३५] ॥

(अश्रीणा दन्तराधानाभ्या मल्पाः स्थापयन्ति)

॥ ९ ॥

★

ग्रहान्। वै। अन्विति। प्रजा इति प्र—जाः। पशवः। प्रेति। जायन्ते। उपाश्वन्तर्यामा-
 वित्युपाश्व—अन्तर्यामौ। अजावय इत्यजा—अवयः। शुक्रामन्थिनाविति शुक्रा—मन्थिनौ।
 पुरुषाः। ऋतुग्रहानित्यृतु—ग्रहान्। एकशफा इत्येक—शफाः। आदित्यग्रहमित्यादित्य—
 ग्रहम्। गावः। आदित्यग्रह इत्यादित्य—ग्रहः। भूयिष्ठाभिः। ऋग्भिरित्यृक्—भिः। गृह्यते।
 तस्मात्। गावः। पशूनाम्। भूयिष्ठाः। यत्। त्रिः। उपाश्वमित्युप—अश्वम्। हस्तेन। विगृ-

ह्वातीति वि—गृह्णाति। तस्मात्। द्वौ। त्रीन्। अजा। जनयति। अथ। अवयः। भूयसीः। पिता।
 वै। एषः। यत्। आग्रयणः। पुत्रः। कलशः। यत्। आग्रयणः। उपदस्येदित्युप—दस्येत्।
 कलशात्। गृह्णीयात्। यथा। पिता। ३६ (५०) ॥ [३६] ॥ पुत्रम्। स्थितः। उपधावती-
 त्युप—धावति। तादृक्। एव। तत्। यत्। कलशः। उपदस्येदित्युप—दस्येत्। आग्रयणात्।
 गृह्णीयात्। यथा। पुत्रः। पितरम्। स्थितः। उपधावतीत्युप—धावति। तादृक्। एव। तत्।
 आत्मा। वै। एषः। यज्ञस्य। यत्। आग्रयणः। यत्। ग्रहः। वा। कलशः। वा। उपदस्येदि-
 त्युप—दस्येत्। आग्रयणात्। गृह्णीयात्। आत्मनः। एव। अधीति। यज्ञम्। निरिति। करोति।
 अविज्ञात इत्यवि—ज्ञातः। वै। एषः। गृह्यते। यत्। आग्रयणः। स्थाल्या। गृह्णाति। वायव्येन।
 जुहोति। तस्मात्। ३७ (५०) ॥ [३७] ॥ गर्भेण। अविज्ञातेनेत्यवि—ज्ञातेन। ब्रह्महेति ब्रह्म—
 हा। अवभृथमित्यव—भृथम्। अवेति। यन्ति। परेति। स्थालीः। अस्यन्ति। उदिति। वाय-
 व्यानि। हरन्ति। तस्मात्। स्त्रियम्। जाताम्। परेति। अस्यन्ति। उदिति। पुमांसम्। हरन्ति।
 यत्। पुरोरुचमिति पुरः—रुचम्। आह। यथा। वस्यसे। आहरतीत्या—हरति। तादृक्। एव।
 तत्। यत्। ग्रहम्। गृह्णाति। यथा। वस्यसे। आहृत्येत्या—हृत्य। प्रेति। आह। तादृक्। एव।
 तत्। यत्। सादयति। यथा। वस्यसे। उपनिधायेत्युप—निधाय। अपक्रामतीत्यप—क्रामति।
 तादृक्। एव। तत्। यत्। वै। यज्ञस्य। साम्ना। यजुषा। क्रियते। शिथिलम्। तत्। यत्। ऋचा।
 तत्। दृढम्। पुरस्तादुपयामा इति पुरस्तात्—उपयामाः। यजुषा। गृह्यन्ते। उपरिष्ठादुपयामा
 इत्युपरिष्ठात्—उपयामाः। ऋचा। यज्ञस्य। धृत्यै ॥ [३८] ॥

(यथा पिता तस्मात् दपक्रामति तादृगेव तद् य दृष्टादृश च)

॥ १० ॥

★

प्रेति। अन्यानि। पात्राणि। युज्यन्ते। न। अन्यानि। यानि। पराचीनानि। प्रयुज्यन्त इति
 प्र—युज्यन्ते। अमुम्। एव। तैः। लोकम्। अभीति। जयति। पराङ्। इव। हि। असौ। लोकः।
 यानि। पुनः। प्रयुज्यन्त इति प्र—युज्यन्ते। इमम्। एव। तैः। लोकम्। अभीति। जयति।
 पुनःपुनरिति पुनः—पुनः। इव। हि। अयम्। लोकः। प्रेति। अन्यानि। पात्राणि। युज्यन्ते।
 न। अन्यानि। यानि। पराचीनानि। प्रयुज्यन्त इति प्र—युज्यन्ते। तानि। अन्विति। ओष-

धयः। परेति। भवन्ति। यानि। पुनः। ३९ (५०) ॥ [३९] ॥ प्रयुज्यन्त इति प्र—युज्यन्ते।
तानि। अन्विति। ओषधयः। पुनः। एति। भवन्ति। प्रेति। अन्यानि। पात्राणि। युज्यन्ते। न।
अन्यानि। यानि। पराचीनानि। प्रयुज्यन्त इति प्र—युज्यन्ते। तानि। अन्विति। आरण्याः।
पशवः। अरण्यम्। अपेति। यन्ति। यानि। पुनः। प्रयुज्यन्त इति प्र—युज्यन्ते। तानि।
अन्विति। ग्राम्याः। पशवः। ग्रामम्। उपावयन्तीत्युप—अवयन्ति। यः। वै। ग्रहाणाम्। निदा-
नमिति नि—दानम्। वेद। निदानवानिति निदान—वान्। भवति। आज्यम्। इति। उक्थम्।
तत्। वै। ग्रहाणाम्। निदानमिति नि—दानम्। यत्। उपाश्रित्युप—अश्रु। शशंसति। तत्।
४० (५०) ॥ [४०] ॥ उपाश्रन्त्यार्यामयोरित्युपाश्रु—अन्त्यार्यामयोः। यत्। उच्चैः। तत्।
इतरेषाम्। ग्रहाणाम्। एतत्। वै। ग्रहाणाम्। निदानमिति नि—दानम्। यः। एवम्। वेद।
निदानवानिति निदान—वान्। भवति। यः। वै। ग्रहाणाम्। मिथुनम्। वेद। प्रेति। प्रजयेति
प्र—जया। पशुभिरिति पशु—भिः। मिथुनैः। जायते। स्थालीभिः। अन्ये। ग्रहाः। गृह्यन्ते।
वायव्यैः। अन्ये। एतत्। वै। ग्रहाणाम्। मिथुनम्। यः। एवम्। वेद। प्रेति। प्रजयेति प्र—
जया। पशुभिरिति पशु—भिः। मिथुनैः। जायते। इन्द्रः। त्वष्टुः। सोमम्। अभीषहेत्यभि—
सहा। अपिबत्। सः। विष्वङ्। ४१ (५०) ॥ [४१] ॥ वीति। आर्च्छत्। सः। आत्मन्। आर-
मणमित्या—रमणम्। न। अविन्दत्। सः। एतान्। अनुसवनमित्यनु—सवनम्। पुरोडाशान्।
अपश्यत्। तान्। निरिति। अवपत्। तैः। वै। सः। आत्मन्। आरमणमित्या—रमणम्।
अकुरुत्। तस्मात्। अनुसवनमित्यनु—सवनम्। पुरोडाशाः। निरिति। उप्यन्ते। तस्मात्।
अनुसवनमित्यनु—सवनम्। पुरोडाशानाम्। प्रेति। अशजीयात्। आत्मन्। एव। आरमण-
मित्या—रमणम्। कुरुते। न। एनम्। सोमः। अतीति। पवते। ब्रह्मवादिन इति ब्रह्म—वादिनः।
वदन्ति। न। ऋचा। न। यजुषा। पङ्क्तिः। आप्यते। अथ। किम्। यज्ञस्य। पाङ्कत्वमिति पाङ्क-
त्वम्। इति। धानाः। करम्भः। परिवाप इति परि—वापः। पुरोडाशः। पयस्या। तेन। पङ्क्तिः।
आप्यते। तत्। यज्ञस्य। पाङ्कत्वमिति पाङ्क—त्वम् ॥ [४२] ॥

(भवन्ति यानि पुनः शशंसति त द्विष्वङ् किं चतुर्दश च)

॥ ११ ॥

॥ हरिः ॐ ॥

षष्ठकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः — पद पाठः — समाप्तः

अनुवाकाः	पञ्चशत्यः
११	४२

ॐ